

[Lars M. Olsen.]

neste, viser omvendt tendens. Endvidere er arbejdsløsheden så småt begyndt at stige herhjemme, ingenlunde faretruende, men sandsynligvis udtryk for en udvikling og en tendens. Fra flere sider af erhvervslevet peges på svigtende købeevne og købelyst, særlig indenfor de mere luksusbetonede områder. Hvis dette sidste betyder en reduktion — eller i hvert fald en stabilisering — af det ikke strengt nødvendige forbrug, må det noteres med tilfredshed af dem, der ønsker genopbygning.

Sideløbende med disse bevægelser kommer pengemarkedets stramning; præmieobligationernes og statslånets modtagelse for et par måneder siden underbygger denne tendens. I forbindelse hermed kan nævnes den stigende rente og en bebudelse af visse likviditetsvanskeligheder. Besættelsesårenes og de to første efterkrigsårs pengerigelighed er ikke længere tilstede, inflationstrykket er mindsket meget stærkt, spændvidden mellem købekraft og varemængde ligeledes.

Bankernes kassebeholdninger har også været i stadig nedgang. Ved udgangen af december 1945 androg disse 2,7 milliarder, to år senere, altså ved årsskiftet 1947—48, kun 1,6 milliarder, og ved udgangen af oktober dette år kun ca. 1,2 milliarder. Men i henhold til de to bindingslove er af de 1.200 mill. kr. de ca. 800 mill. kr. bundet, således at der kun er ca. 400 mill. kr. i fri kasserreserve.

Sammenligner man denne kassebeholdning med beholdningerne fra før krigen, er den for lille. Endvidere må man jo, for at få det helt rigtige billede frem, i denne sammenhæng også indføje det højere prisniveau og endelig også befolkningsforøgelsen.

Denne betydelige nedgang i kassebeholdningerne vil sandsynligvis fortsætte, og vel også i et temmelig kraftigt tempo, navnlig når Marshallhjælpens import skal betales af de danske importører. Der må derfor i de kommende år regnes med en meget betydelig nedgang i likviditeten og en lige så betydelig kreditindskrænkning, hvis den nugældende pengebinding opretholdes. En anden virkning som følge af pengeknapheden og kreditindskrænkningen bliver en yderligere rentestigning, som igen vil påvirke beskæftigelsen og fremkalde ledighed.

Regeringen mener at måtte modvirke denne udvikling, og mit parti er af samme opfattelse.

Vejen fremover er genopbygning og større produktion; uden denne mangler vi jo for-

udsætningen for at nå frem til en større velstand. Men vil vi målet, må vi også ville midlerne, og uden en forøgelse af investeringen får vi ikke den ønskede stigning i produktionen. Disse bestræbelser må ikke standses af pengeknaphed eller yderligere tendens til rentestigning.

Det af den højtærede handelsminister fremsatte forslag til nye regler for bindingslovene går ud på at reducere de nugældende bindinger med ca. 50 pct.; endvidere mener ministeren, at loven kun bør forlænges for et halvt år. Begrundelsen for kun at forlænge loven for et halvt år — nationalbanken ønsker den, som det fremgår af bemærkningerne, forlænget for et helt år — er den nuværende stærke bevægelse på pengemarkedet. Vi kan jo også i løbet af de kommende forårsmåneder vente en tilbagebetaling af over 200 mill. kr. korte statslån. I sin forelæggelsestale understregede den højtærede minister da også, at han bl. a. under hensyn til de her nævnte tilbagebetalinger foretrak at se tiden an endnu et halvt år fremfor at tage den lange forlængelse straks.

I forslaget er der iøvrigt tale om visse ændringer, der navnlig medfører, at det administrative arbejde mindskes. I alt vil således 21 banker — om man går ind for den nye grænse med hensyn til anvendelse af bindingsregler — falde udenfor loven.

Mit parti kan tiltræde de nævnte ændringer og iøvrigt love velvillig behandling i det udvalg, som det formentlig bliver nødvendigt at nedsætte.

Himmelstrup: Da vi sidste gang behandlede spørgsmålet om lempelser i bindingslovene fra 1942—43 — det var i foråret 1947 —, var det den da siddende regering, der foreslog en halvering af de bindingsforpligtelser, som var blevet gennemført i 1942—43. Det var meget betydelige beløb, det må erkendes, som blev frigivet ved lov af 15. marts 1947, ca. 1 milliard. Jeg udtalte dengang ved sagens anden behandling, at det var en meget betydelig tillid, som regeringen og rigsdagen viste pengeinstitutterne ved at frigive, stille til deres disposition så store beløb, som lempelserne kom til at andrage, og udtalte håbet om, at denne tillid ikke måtte blive skuffet. Jeg tror ikke, at der har fundet, om jeg så må sige, misbrug sted fra pengeinstitutternes side ved anvendelsen af det beløb, som blev frigivet dengang, i hvert fald foreligger der ikke nogen påstand om fejl-dispositioner af den ene eller den anden art med det beløb, som blev frigivet i 1947.